

BELÜGYMINISZTERIUM

DR. PINTÉR SÁNDOR
miniszter

Dr. Juhász Imre úr,
az Alkotmánybíróság elnöke

Iktatószám: BM/1628/2025.

és

Dr. Bitskey Botond úr,
az Alkotmánybíróság főtitkára
részére

Alkotmánybíróság

Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III / 3540 - 3 / 2024		
Érkezett: 2025 JAN 20.		
Érkezés módja		
POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 0	Kezelőiroda: Ju

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtitkár Úr!

Az Alkotmánybíróság honlapjára felkerült III/03540/2025. számú ügyben az indítványozó bíró – az előtte folyamatban lévő eljárás felfüggesztése mellett, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 10/F. § (2) bekezdés első mondatának a „...valamint a vele közös háztartásban élő hozzátartozójának...” része, 10/F. § (3) bekezdés b) pontja, 10/F. § (7) bekezdés a) pontja azon része, amely szerint „...továbbá a vele közös háztartásban élő hozzátartozóról...”, 188/F. § (2) bekezdés c) pontja, 1. melléklet II. pontja, a 2. melléklet III. pontja és 3. melléklete alaptörvény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését és a konkrét ügyben történő alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól.

Az indítvány által támadott rendelkezésekkel összefüggésben kialakított véleményemről – az Abtv. 57. § (1b) bekezdésére tekintettel – a melléklet szerint tájékoztatom.

Budapest, 2025. január „2.”.

Dr. Pintér Sándor

MELLÉKLET

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdés szerinti vélemény a III/03540/2024. számú ügygel összefüggésben

I. Vélemény az indítványnak a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 10/F. § (2) bekezdés első mondatának a „...valamint a vele közös háztartásban élő hozzátartozójának...” részét, 10/F. § (3) bekezdés b) pontját, 10/F. § (7) bekezdés a) pontja azon részét, amely szerint „...továbbá a vele közös háztartásban élő hozzátartozóról...”, 1. melléklet II. pontját, a 2. melléklet III. pontját és 3. mellékletét érintő pontjaihoz

Az indítvány szerint a fenti rendelkezések sértik a magán- és családi élet tiszteletben tartásához fűződő jogot, valamint a munkához való jogot. A magán- és családi élethez való jog az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint magában foglalja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy a magán- és családi életét, otthonát tiszteletben tartsák. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapjog korlátozására a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával van lehetőség. Az Alkotmánybíróság által alapjogkorlátozás esetén következetesen alkalmazott teszt értelmében „[a]z állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el” {96/2008. (VII. 3.) AB határozat}. Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés értelmében alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályozást törvény állapíthat meg. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés előírja azt is, hogy alapvető jogot korlátozni csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érdek védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával lehet.

Az indítványozó érvelése szerint a gyermekek joga a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, mint alkotmányos érték indokolhatja a gyermekvédelem területén munkát végzők egyes alapjogának korlátozását. A foglalkoztatottakkal egy háztartásban élő nagykorú hozzátartozók életkörülményei, életvitele, munkája, szokásai semmiféle összefüggésben nem állnak és semmiféle hatást, befolyást nem gyakorolnak a gyermekek alapvető jogaira. Az indítványozó bíróság megítélése szerint ezért a hozzátartozók vonatkozásában nem áll fenn olyan legitim cél, amelynek érdekében a hozzátartozók magánélet tiszteletben tartásának alapjoga bármilyen mértékben is korlátozható lenne. A legitim, alkotmányos cél hiányán túl a bíróság meglátása szerint a támadott jogszabályi rendelkezések jóval túlmutatnak a szükségesség-arányosság mértékén, valamint az elérni kívánt cél megvalósítására sem alkalmasak.

A gyermekvédelmi rendszerben 2024. július 1-jei hatállyal azon bentlakásos intézmények vezetői és szakmai munkaköreiben dolgozók esetében került bevezetésre a kifogástalan életvitel ellenőrzése, amely intézményekben (gyermekotthonok, nevelőszülői hálózatok, javítóintézetek) a legkiszolgáltatottabb, – a gyermekotthonok és nevelőszülői hálózatok esetén – a családjukból kiemelt gyermekek nevelése, gondozása és ellátása történik. A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény, kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény) értelmében a szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban [Egyezmény 3. cikk 1. bekezdés]. Az Egyezményben részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban [Egyezmény 3. cikk 3.

bekezdés]. Az Egyezményben részes államok továbbá megtesznek minden arra alkalmas, törvényhozási, közigazgatási, szociális és nevelési intézkedést, hogy megvédjék a gyermeket az erőszak, a támadás, a fizikai és lelki durvaság, az elhagyás vagy az elhanyagolás, a rossz bánásmód vagy a kizsákmányolás – ideértve a nemi erőszakot is – bármilyen formájától mindaddig, amíg szüleinek vagy valamelyik szülőjének, illetőleg törvényes képviselőjének vagy képviselőinek, vagy bármely más olyan személynek, akinél elhelyezték, felügyelete alatt áll [Egyezmény 19. cikk 1. bekezdés]. Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

Fenti gyermeki jogok biztosítása megköveteli, hogy a gyermekvédelmi intézmények csak olyan személyeket foglalkoztathassanak, akik erkölcsi és szakmai szempontból teljes mértékben alkalmasak a gyermekekkel való munkára. Megállapítható, hogy a gyermekvédelmi intézményekben foglalkoztatottak alkalmasságának biztosítása közvetlenül kapcsolódik a gyermekek alkotmányos jogainak védelméhez. A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell. A gyermek személyisége – a meglévő biológiai adottságainak figyelembevételével – az őt érő környezeti hatásokon és a mintaadáson keresztül megvalósuló neveléssel fejleszthető. A kifogástalan életvitel-ellenőrzés személyi hatálya kizárólag azon munkakört betöltő dolgozókra terjed ki, akik személyiségükkel hatással vannak és formálják a rájuk bízott gyermekeket, és a kifogástalan életvitel-ellenőrzéssel érintett személyek nagykorú hozzátartozóinak érintettsége is részben ebből következik, tekintettel arra, hogy a dolgozó személyiségtulajdonságai a családi háttérnek ismerete nélkül nem feltárhatóak.

Fontos kiemelni, hogy a 2024. július 1-jétől hatályos szabályozás a Gyvt.-ben meghatározott munkakörben dolgozók kifogástalan életvitel-ellenőrzését teszi kötelezővé. **A gyermekvédelmi dolgozók hozzátartozói tekintetében a szabályozás nem a kifogástalan életvitel ellenőrzését írja elő, hanem a bűnügyi személyes adatok megismerését teszi lehetővé.** Nem a hozzátartozó életvitelének kérdésében foglal állást a vizsgálatot végző szerv, a Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ), hanem a gyermekvédelmi intézménynél foglalkoztatott életvitele kérdésében. A szabályozás nem teszi lehetővé, hogy az NVSZ a hozzátartozó életmódjára, tehát például arra vonatkozó vizsgálatot folytasson, hogy italozó életmódot folytat-e, a közvetlen vizsgálódásnak az ő életvitele nem lehet tárgya. Ugyanakkor a hozzátartozó bűnügyi előélete a foglalkoztatott életvitele tekintetében szolgáltatathat releváns információt.

Az indítvány a 9. oldalon a „nagykorú hozzátartozóról való, a magánélet tiszteletben tartása sérelmével járó, korlátlan információgyűjtés”-t említi. E körben indokolt jelezni, hogy a Gyvt. bíróság által vitatott rendelkezései

- a közös háztartásban élő hozzátartozónak a bűnügyi nyilvántartásban kezelt adatainak megismeréséről [Gyvt. 10/F. § (2) bekezdés],
- a közös háztartásban élő hozzátartozó 3. melléklet szerinti nyilatkozatáról [Gyvt. 10/F. § (3) bekezdés b) pont], a 3. melléklet szerinti hozzátartozói nyilatkozat pedig a bűnügyi nyilvántartásból a rá vonatkozóan történő adatok igényléséről (Gyvt. 3. melléklet),
- a kifogástalan életvitelt ellenőrző szervnek a közös háztartásban élő hozzátartozó tekintetében a bűnügyi nyilvántartó szerv által kezelt nyilvántartásokból történő adatigénylési jogosultságáról [Gyvt. 10/F. § (7) bekezdés]

szólnak, tehát **semmiképpen sem korlátlan információgyűjtésről, kizárólag a bűnügyi személyes adatok megismerésének lehetőségéről.**

A hozzátartozó bűnügyi személyes adatainak ellenőrzése a vizsgálat alá vont foglalkoztatott életvitele szempontjából releváns lehet. Álláspontunk szerint lehet jelentősége annak, hogy a gyermekotthoni, javítóintézeti dolgozó vagy a nevelőszülő adott esetben olyan személyekkel él közös háztartásban, akiket korábban elítéltek, különösen, ha kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmények

elkövetése miatt ítélték el őket. A hozzátartozóra vonatkozó adatok nélkül az NVSZ nem tudná bizonyítani a Gyvt. 10/F. § (4) bekezdés c) pontjában szereplő azon kitétel, hogy kifogásolható az életvitel „bűncselekményt elkövető, azzal gyanúsítható személyekkel fenntartott kapcsolatra” figyelemmel.

Fentiek fokozottan érvényesülnek a nevelőszülői jogviszonyban álló személyek ellenőrzésével kapcsolatban, hiszen ott **a nevelőszülő saját családjában, háztartásában, a hozzátartozóival közösen neveli a gyermeket**, támogatja őt abban, hogy személyisége kibontakozhasson, és a gyermekvédelmi gondoskodás megszűnésekor képes legyen a társadalomba való beilleszkedésre. **A nevelőszülőnél elhelyezett gyermekeknek közvetlen kapcsolata van a nevelőszülői háztartásában élő más személyekkel, a nevelőszülő hozzátartozóival.** A nevelőszülő hozzátartozói elkerülhetetlenül érintetté válnak a gyermeknevelésben, így hatással lehetnek a nevelt gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésére.

Tekintettel arra, hogy a gyermekvédelemben kifejezett cél, hogy a gyermekek ne intézményes, hanem családi ellátásban részesüljenek, a családjukból kiemelt, nevelésbe vett gyermekek közel 70%-a már nevelőszülőnél nevelkedik. **A kifogástalan életvitel-ellenőrzéssel érintett gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottak 40-50%-át a nevelőszülők teszik ki**, ami jelentős aránynak tekinthető.

A nevelőszülőkön kívül a **gyermekotthonokban, javítóintézetekben vezetői és szakmai munkakörben foglalkoztatottak esetén sem mellőzhető álláspontunk szerint annak feltérképezése, hogy hozzátartozójuk érintett-e a kiskorúak sérelmére elkövetett vagy más, a gyermekek fejlődésére különösen veszélyes bűncselekménnyel.** Ezen esetekben indokolt megvizsgálni, hogy az ilyen jellegű bűncselekményt korábban már elkövető személy cselekményéről tudhatott-e, érintetté válhat-e a gyermekvédelmi dolgozó, avagy hozzátartozója befolyásolhatja-e a gyermekvédelmi intézményben foglalkoztatott személyt bűncselekmény elkövetése érdekében. Tipikusan ilyen potenciális veszélyforrást jelenthetnek a gyermekpornográfia, illetve a kábítószerrel visszaélés bűncselekményeket elkövető személyek.

Az indítványozó álláspontja szerint a hozzátartozók vonatkozásában nem áll fenn olyan legitim, alkotmányos cél, amelynek érdekében a hozzátartozók magánélete tisztelőben tartásának alapjoga bármilyen mértékben is korlátozható lenne. Megítélésünk szerint azonban **a gyermek mindenképp felett álló érdekének, valamint megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogának érvényre juttatása olyan legitim, alkotmányos cél, amelynek érdekében a gyermekvédelmi dolgozók hozzátartozóinak alapjoga korlátozható.** Ezt kiegészítve azzal, hogy a jogalkotó nem a hozzátartozók kifogástalan életvitel-ellenőrzését, hanem bűnügyi személyes adataik megismerését teszi lehetővé, álláspontunk szerint a szabályozás **eleget tesz a szükségesség-arányosság követelménye teljesítésének is, és alkalmas az elérni kívánt cél, a gyermekek megfelelő védelmének biztosítására.**

Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének sérelmét, azonban annak tekintetében nem tartalmaz érvelést. Álláspontunk szerint a támadott szabályozás kapcsán nem merül fel az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése által biztosított, a munkához és a vállalkozáshoz való jog sérelme, ugyanis az nem biztosít alanyi jogot a gazdasági szereplők, valamint a munkavállalók által preferált tevékenység végzéséhez. Az Alkotmánybíróság korábban több határozatában rámutatott arra, hogy *„az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében biztosított munka és foglalkozás szabad megválasztásához való alapjog sem biztosít alanyi jogot egy meghatározott foglalkozás vagy tevékenység végzéséhez {legutóbb: 3002/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [27]}.* Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében foglalt jog lényegi tartalma kiváltképp akkor sérül, ha a közhatalmi intézkedés a foglalkozás szabad megválasztásának vagy a vállalkozóvá válás jogát meghatározatlan időre teljes egészében elvonja {például: 3076/2017.

(IV. 28.) AB határozat, Indokolás [56]]. Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése nem értelmezhető akként, hogy az államnak lehetővé kellene tennie a vállalkozás keretében végezhető tevékenységek körének további bővítését, arra az érintetteknek sem alanyi joguk, sem pedig az Alaptörvény által védett elvárásuk nem lehet” {14/2020. (VII. 6.) AB határozat, Indokolás [64]}.

Továbbá, az Alkotmánybíróság 3002/2020. (II. 4.) AB határozatában megállapította, hogy „az Alkotmánybíróság a vállalkozáshoz való alapjog alkotmányos tartalmának a meghatározása során arra is rámutatott már, hogy a vállalkozáshoz való jognak **nem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne** {282/B/2007. AB határozat, ABH 2007, 2168; megerősítette legutóbb: 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [112]}” {3002/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [36]}.

Mindezek alapján, álláspontunk szerint kijelenthető, hogy a munkavállaló hozzátartozójának bűnügyi személyes adatainak ellenőrzése kapcsán nem merül fel az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének sérelme.

II. Vélemény az indítványnak a Gyvt. 188/F. § (2) bekezdés c) pontját érintő részéhez

Az indítványozó álláspontja szerint a Gyvt. 188/F. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés, amelynek értelmében, ha a gyermekvédelmi intézményben foglalkoztatott és hozzátartozója a kifogástalan életvitel ellenőrzésével kapcsolatos nyilatkozattételi kötelezettségének nem tesz eleget, a dolgozó foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát azonnali hatállyal, végkielégítés fizetése nélkül meg kell szüntetni, a visszaható jogalkotás tilalmába ütközik. Az indítványozó szerint továbbá normakollízió áll fenn a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdése, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. §-a és a Gyvt. 188/F. § (2) bekezdés c) pontja között, ami a jogbiztonság alapelveinek sérelmét okozza, mivel az azonos szinten álló jogszabályok között bírói jogértelmezéssel feloldhatatlan ellentmondás feszül.

A Kjt. 33/A. § (1) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszony rendkívüli felmentéssel megszüntethető, ha a közalkalmazott a jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Az indítványozó álláspontja szerint fennálló jogviszonyok esetében – az ítélkezési gyakorlat alapján – többletfeltétel teljesítésének elmulasztása vagy annak visszautasítása nem képezheti azonnali hatályú felmondás tárgyát, mivel ez a megszüntetési indok a munkáltató működési körében felmerült oknak minősül.

Álláspontunk szerint azonban a hozzájáruló nyilatkozat megtagadása lényeges kötelezettségszegésnek minősül, amelynek hiányában nem biztosítható a gyermekek biztonságos ellátása, gondozása és nevelése, valamint alapvető jogainak, és mindenek felett álló érdekeinek megóvása, vagyis a nyilatkozat elmulasztása a munkáltató részéről lehetetlenné teszi a jogviszony fenntartását. Ezen nem változtat az sem, hogy a nyilatkozattételi kötelezettséget, mint többletkövetelményt – a munkáltató működéséhez kapcsolódóan – jogszabály-módosítás írta elő.

Az indítványozó bíróság álláspontja szerint a Gyvt. 188/F. § (2) bekezdés c) pontja azért is alaptörvényellenes, mert beleütközik – a Kjt. 38. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó – az Mt. 66. § (4) és (5) bekezdésébe. Ezek alapján a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással az Mt. 78. § (1) bekezdésében meghatározott okból szüntetheti meg (azonnali hatályú felmondás). Ezen túlmenően a munkavállaló képességével vagy a munkáltató működésével

összefüggő okból akkor szüntethető meg, ha a munkáltatónál az Mt. 45. § (3) bekezdése szerinti munkahelyen nincs a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges képességnek, végzettségnek, gyakorlatnak megfelelő betöltetlen másik munkakör vagy a munkavállaló az e munkakörben való foglalkoztatásra irányuló ajánlatot elutasítja. Az indítványozó megítélése szerint az idézett jogszabályi rendelkezésekben nevesített speciális felmondási védelmet kiüresíti a Gyvt. 188/F. § (2) bekezdés c) pontja. Véleményünk szerint az említett **jogszabályi rendelkezések között nincs ellentmondás, ugyanis az azonnali hatályú jogviszony-megszüntetés valójában kivételnek tekinthető a nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éves időszakot megelőző speciális foglalkoztatási védelem alól.** Az azonnali hatályú jogviszony-megszüntetésre vonatkozó rendelkezés a foglalkoztatottak csak egy igen szűk körét érinti, ezért a szabály speciálisnak tekinthető az összes alkalmazottra irányadó különleges foglalkoztatási védelemre irányadó általános rendelkezéshez képest. Ezért a *lex specialis derogat legi generali* elve alapján a kivétel lerontja az általános szabályt. Ily módon álláspontunk szerint feloldható a látszólagos ellentmondás.

Az indítványozó azt is kifejtette, hogy a nyilatkozattételi kötelezettség előírása fennálló jogviszonyok esetében olyan többletterhet jelent, illetve a nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása esetén olyan súlyos jogkövetkezményt teremt, hogy a rendelkezés a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik. Ezzel szemben álláspontunk szerint, amely megegyezik az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatával, **önmagában a jogszabályváltozás a tartósan fennálló jogviszonyok tekintetében sem tekinthető visszamenőleges jogalkotásnak.**

Az Alkotmánybíróság által kialakított gyakorlat szerint a „*visszaható hatályúnak állított jogalkotás esetében az alkotmányossági vizsgálatot sorrendben a következő kérdések mentén kell elvégezni. Elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy a korábbihoz képest hátrányos-e a támadott szabály. Amennyiben nem, ad malam partem visszaható hatályú jogalkotás per definitionem nem állhat fenn. Amennyiben a norma hátrányos, akkor másodlagosan vizsgálandó, hogy az előírás hatályba léptetése visszamenőlegesen történt-e. Igenlő válasz esetében a szabályozás alaptörvény-ellenes. Ha a hatályba léptetés nem visszamenőleges, harmadlagosan azt kell megvizsgálni, hogy a rendelkezés ettől függetlenül utólag, visszamenőlegesen megváltoztatja-e a múltban létrejött – esetleg már le is zárt – jogviszonyok megítélését. Ez ugyanis a visszamenőleges hatályba léptetéshez hasonlóan valódi visszaható hatályú jogalkotást jelent, és alaptörvény-ellenes. Ezzel szemben amennyiben a norma a múltban keletkezett tartós jogviszonyokat kizárólag a jövőre nézve módosítja (azonnali vagy kvázi visszaható hatály), és a beavatkozásnak alkotmányosként elfogadható indoka van, az adott esetben alkotmányos lehet*” {8/2022. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [19]}.

A fenti alkotmányossági vizsgálatot elvégezve megállapítható, hogy a kialakított szabályozás egyes személyek tekintetében valóban hátrányos változást eredményezhet, ugyanakkor annak hatálybalépése nem visszamenőlegesen történt, hanem a jövőre nézve írja elő a gyermekvédelemben dolgozó személyek életvitelére vonatkozó vizsgálatot. Tekintettel erre, megállapítható, hogy a munkaviszonyokat a jövőre nézve módosít(hat)ja, amelyből következik, hogy az Alaptörvény B) cikkének a visszaható hatály tilalmára vonatkozó rendelkezésének sérelme nem merül fel.

Az indítványozó bíróság szerint az is sérelmezhető, hogy a jogalkotó a végkielégítés megfizetésének kizárásával rendelkezett az azonnali hatályú jogviszony megszüntetéséről, mivel ezzel az állam saját maga számára teremtett kedvezőbb feltételeket. Megítélésünk szerint **a végkielégítés kifizetésének kizárása azokban az esetekben indokolt, amikor az érintett személynek felróható a jogviszony megszüntetése,** amelyre lehet példa az érdemtelenység vagy a vagyonnyilatkozattétel elmulasztása. A kifogástalan életvitel-ellenőrzés lefolytatásához szükséges nyilatkozatok kitöltésének megtagadása esetén szintén erről van szó, ezért a végkielégítés kizárását nem lehet kifogásolni. Meg kell jegyezni továbbá, hogy ezen szabállyal a jogalkotó gátját kívánta képezni az egyébként is jelentős létszámbiánnal küzdő gyermekvédelmi területre a végkielégítés felvétele melletti kiáramlásnak,

valamint nem kívánt olyan tartalmú üzenetet közvetíteni a gyermekvédelmi dolgozók irányába, hogy a jogszabályi előírásokat nem követő magatartásukat végkielégítés kifizetésével honorálja.

Összességében megállapítható, hogy a gyermekvédelem területén dolgozók nem csupán szakmai feladatokat látnak el, hanem közvetlenül hozzájárulnak a gyermekek testi, lelki és érzelmi biztonságához. Ez a felelősség indokolja az alkalmassági követelmények és a kifogástalan életvitel ellenőrzésének szigorúságát. Az ilyen ellenőrzések nem öncélúak, hanem a gyermekek érdekében szükségesek, mivel egyetlen alkalmatlan dolgozó is súlyos kockázatot jelenthet a gyermekek testi-lelki egészségére. A kifogástalan életvitel-ellenőrzés azért került bevezetésre a gyermekvédelmi rendszerben, hogy a büntetőjogi eszközökön kívül munkajogi eszközökkel is biztosítani lehessen azt, hogy kizárólag olyan személyek foglalkozzanak a gyermekekkel, akik megfelelnek a magasabb szintű erkölcsi elvárásoknak. A kifogástalan életvitel-ellenőrzés első lépése a Gyvt. szerinti nyilatkozatok kitöltése. Ha a foglalkoztatott ezt a nyilatkozatot nem tölti ki, ezzel azt fejezi ki, hogy nem járul hozzá az ellenőrzéshez. A Gyvt. ehhez a magatartáshoz a legsúlyosabb munkajogi szankciót, a jogviszony megszüntetését kapcsolja. A kifogástalan életvitel-ellenőrzés célja, hogy csak olyan személyek dolgozzanak a gyermekvédelmi intézményrendszerben, akik megfelelnek a társadalmi és erkölcsi elvárásoknak, és feltétel, hogy ezt ellenőrizni lehessen.

Álláspontunk szerint az alkalmasság hiánya olyan kockázatot jelent, amelyet más, enyhébb eszközökkel nem lehet kiküszöbölni. Csak az azonnali intézkedés garantálja, hogy a gyermekvédelem működése biztonságos maradjon. Alapvető jelentőségű, hogy a családjukból kiemelt, legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő gyermekekkel kizárólag olyan személyek foglalkozhassanak – legyen szó újonnan felvett foglalkoztatottakról vagy már alkalmazásban állókról –, akik a gyermekek biztonságos ellátására, nevelésére alkalmasak. Amennyiben megállapítást nyer a foglalkoztatott kifogásolható életvitele, őt a gyermek környezetéből azonnal szükséges eltávolítani.